

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2021**

**Na podstawie Gminnego Programu
Wspierania Rodziny
w Gminie Jasienica na lata 2020 - 2022**

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020, poz. 821 ze zm.) i jest dokumentem mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest zadaniem własnym gminy. Zgodnie z art. 8 ma na celu: wzmocnienie roli funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny, wzmacnianie integracji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększa się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, dzięki utrzymaniu lub przywróceniu zdolności rodziny do pełnienia swoich funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który zobowiązuje do złożenia radzie gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

W Gminie Jasienica został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022 uchwałą Nr XVI/233/20 Rady Gminy Jasienica dnia 5 marca 2020 roku. W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy realizował zadania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Dotyczyły one poza pracą socjalną, wsparcie interdyscyplinarne, usługi asystenta, pomoc finansową i rzeczową dla rodzin oraz partycypowanie w kosztach za pobyt dzieci

w pieczy zastępczej tj.: w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niespokrewnionych oraz zawodowych, jak również za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczych.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jasienica na lata 2020 – 2022 jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Jedną z ważniejszych zasad jest zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem.

Rok 2021 ze względu na trwającą w dalszym ciągu pandemię rozpowszechniającego się wirusa SARS-COV-2 i wywołującego chorobę COVID-19 nakładał dodatkowe zadanie polegające na przeciwdziałaniu zakażeniu się rodzin nowym wirusem i wsparcie ich w przypadku zachorowania. W czasie największego zagrożenia zakażeniem Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zarekomendował zmianę kontaktu pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej z rodziną z osobistego na wykorzystanie rozmowy telefonicznej lub innych kanałów komunikacji, w tym również przy użyciu kamer. Zdarzało się, że praca w Ośrodku odbywała się w sposób hybrydowy ze względu na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników.

Dzięki współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy z instytucjami takimi jak Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Bielsku-Białej, placówkami oświatowymi z terenu Gminy Jasienica w ramach głównego celu

Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jasienica na lata 2020 – 2022 podjęte zostały następujące działania:

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych

Diagnoza środowisk rodzinnych polegała głównie na przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy. W 2021 roku pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili 21 wywiadów środowiskowych w 13 rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W 22 rodzinach była prowadzona praca socjalna polegająca na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.

2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia

Zadanie to głównie było realizowane przez asystenta rodziny. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jasienicy jest zatrudniony 1 asystent rodziny.

Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec zatrudnienia ustaje wówczas, gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze. Głównym zadaniem asystenta rodziny było pedagogizacja oraz wsparcie - nie tylko informacyjne, ale również emocjonalne czy rzeczowe rodzin. Celem pracy asystenta było

osiągnięcie przez rodziny, w których pracował podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci.

Praca asystenta rodziny polegała między innymi na:

- wydobywaniu zasobów rodziny – jej zalet i wad, wskazaniu form wykorzystania tego, co w niej dobre, pożyteczne;
- pomocy w organizacji dnia m.in. doradztwie w zakresie posiłków, form spędzania czasu wolnego z najbliższymi;
- zacieśnieniu więzi rodzinnych (poprzez rozmowy o problemach rodziny, wspólne poszukiwanie rozwiązań);
- wzroście poczucia wartości rodziny;
- pomocy w podejmowaniu działań na rzecz aktywizacji zawodowej rodziców pozostających bez pracy.

Tabela nr 1. Ilość rodzin, do których skierowano asystenta rodziny w 2021 roku.

Rok	Ilość rodzin	Ilość dzieci w tych rodzinach	Wydatki związane z asystentem rodziny
2021	12	23	73412,40 zł

Źródło: GOPS Jasienica

Do zadań asystenta rodziny należało również monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną. W roku 2021 asystent rodziny oprócz prowadzonej asystentury monitorował **6 takich rodzin.**

W 2021 roku praca asystenta rodziny w dalszym ciągu polegała na wspieraniu rodzin z zachowaniem reżimu sanitarnego w dobie wirusa SARS-COV-2, także w przypadku zachorowania członków rodzin na COVID-19. W czasie największego zagrożenia zakażeniem kontakt asystenta rodziny z rodzinami zmieniał formę z kontaktu osobistego na kontakt polegający na rozmowach telefonicznej lub wykorzystaniu innych komunikatorów, w tym również przy użyciu kamery/internetu. Zadanie to wymagało z obydwu stron zaakceptowania nowej formy wsparcia. Podczas rozmów telefonicznych asystent rodziny ustalał w pierwszej kolejności sytuację rodzin, pozyskiwał informację czy rodzina jest objęta kwarantanną, jak długo ona trwa i jakie są najpilniejsze potrzeby rodziny. Monitorował bieżącą sytuację dzieci, a także pojawiające się problemy.

3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiał życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W ramach realizowanych zadań udzielana była pomoc na zakup żywności, odzieży i obuwia, środków czystości, opału, leków, dofinansowanie kosztów leczenia u specjalistów, opłaty mieszkaniowe. Rodziny korzystały również z dożywiania dla dzieci w przedszkolach i szkołach.

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” pomocą objęto 20 dzieci, koszt posiłków w 2021 roku wyniósł 6372,40 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy w roku 2021 zakończył realizację

rządowego programu „Dobry Start”, który został przekazany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Na realizację programu „Dobry Start” wydatkowano kwotę 2790,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy wypłacał, również dla dzieci świadczenie wychowawcze w ramach Programu Rodzina 500+, który jest głównym instrumentem polityki rodzinnej mającym na celu poprawę sytuacji demograficznej, redukcję ubóstwa wśród najmłodszych oraz inwestycje w rodzinę. Na realizację świadczeń wychowawczych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jasienicy wydatkowano łącznie kwotę 33 099 770,37 zł. W 2021 r. 3589 rodzin z terenu Gminy Jasienica pobierało świadczenie wychowawcze, przeciętnie w ciągu miesiąca na 5426 dzieci.

W 2021 roku 50 rodzin pobierało świadczenia z funduszu alimentacyjnego; przeciętnie w ciągu miesiąca ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystało 41 rodzin.

W 2021 roku 975 rodzin pobierało świadczenia rodzinne, przeciętnie w ciągu miesiąca ze świadczeń rodzinnych korzystało 748 rodzin. W 2021 roku wydano 1146 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych.

Kolejnym wsparciem dla rodzin z dziećmi była Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, transportowej, edukacyjnej czy rekreacyjnej. Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich

wiek w chwili składania wniosku. W 2021 roku łącznie wydano 343 Karty Dużej Rodziny dla 83 rodzin.

Udzielone powyższe świadczenia i pomoc w znacznym stopniu przyczyniła się do zabezpieczenia potrzeb bytowych dzieci i rodzin.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących sytuacji kryzysowych

Główne sytuacje kryzysowa w rodzinie jakie mają miejsce jest stosowanie przemocy w rodzinie. W 2021 roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jasienicy wpłynęło 29 Niebieskich Kart dotyczących przemocy w rodzinie.

Przyczyną sporządzenia Niebieskich Kart oraz rozpoczęcia procedury były m.in. przemoc: fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbanie, niszczenie mienia, groźba karalna, uszkodzenia ciała.

W 2021 roku prowadzono 56 procedur „Niebieskich Kart”. Liczba osób w rodzinach, w których prowadzone były procedury „Niebieska Karta” wynosiła 195, w tym kobiet 66, mężczyzn 78, dzieci 51. Procedury „Niebieskie Karty” w 2021 roku zostały zakończone w 24 rodzinach z powodu ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz w 2 rodzinach na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzonego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy udzielono 170 porad i 85 konsultacji związanych z problemem przemocy w rodzinie.

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

Ważnym zadaniem asystenta rodziny w 2021 roku była również praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych poza rodziną (w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej) pod kątem możliwości powrotu tych dzieci do rodzin biologicznych. Działania asystenta i rodzin zmierzały wówczas do ich usamodzielnienia, poprawy sytuacji życiowej, rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych, psychologicznych, wychowawczych w taki sposób, by dzieci mogły z powrotem wrócić do rodziny biologicznej, oraz aby mogły się dalej wychowywać w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. W roku 2021 asystent rodziny miał pod swoją opieką **jedną rodzinę**, w której rodzicom biologicznym odebrano dzieci i skierowano je do pieczy zastępczej.

Tabela nr 2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 roku.

Rok	Liczba dzieci kierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba wszystkich dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	Koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej
2021	1	31	141638,66 zł

Źródło: GOPS Jasienica

Tabela nr 3. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz koszty utrzymania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2021 roku.

Rok	Liczba dzieci kierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba wszystkich dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Koszty utrzymania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej
2021	0	1	22585,62 zł

Źródło: GOPS Jasienica

Po przeprowadzonej analizie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny należy stwierdzić, iż podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy działania odzwierciedlają potrzeby rodzin z terenu Gminy Jasienica. Jednocześnie wskazana jest w latach następnych dalsza kontynuacja powyższych działań. Konieczne jest również współdziałanie wielu służb i organizacji działających przede wszystkim na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy cały czas poszukuje nowych form pracy z rodziną, by stworzyć optymalne warunki dla poprawy jakości życia rodzin z dziećmi. Wsparcie rodziny powinno mieć charakter profilaktyczny, a samej rodzinie w pierwszej kolejności powinno stwarzać się możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w takich okolicznościach można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej,

która umożliwi jej wychowanie dzieci jest celem, którego osiągnięcie wspólnymi siłami daje największą satysfakcję. Mając na uwadze skuteczność w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym opiekuńczo – wychowawczo, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną.